

VERTROUWENS BERICHTEN

maart 2015

Vertrouwensmensen.nl

VERTROUWENSBERICHTEN

is een periodieke uitgave van ons netwerk.

Er staat informatie in over omgangsvormen die van belang kan zijn voor organisaties en voor functionarissen die in organisaties te maken hebben met veiligheid en werkrelaties. Behalve nieuwe regelgeving melden we ook incidenten en ontwikkelingen die ogenschijnlijk niet direct van invloed zijn op concrete organisaties, maar die wel aan het denken zetten over de complexiteit van preventie bij ongewenst gedrag en integriteit.

Bijdragen zijn welkom. Hoe meer ogen, hoe meer zicht. We nodigen u uit deze te sturen naar louis@vertrouwensmensen.nl of naar één van de vertrouwenspersonen op de website www.vertrouwensmensen.nl.

Over de beroepspraktijk van de vertrouwenspersoon gesproken.

Wel of niet naar de vertrouwenspersoon?

De economie trekt aan, er worden meer huizen verkocht, bedrijven maken weer winsten, stelt de regering blij vast. Maar vóór iedereen hiervan kan mee genieten, worden her en der nog harde noten gekraakt. Zoals bij het bedrijf waar de vertrouwenspersoon werkt die mij belde.

Hij vertelt me dat een paar weken geleden de gezamenlijke directie en or aan hadden gekondigd dat zij overeenstemming hadden bereikt over 'verruiming' van de werktijden. Dat wil zeggen dat de [koffie- en theepauzes](#) in de ochtend en in de middag niet langer in de tijd van de baas zouden vallen, maar vanaf 1 september beschouwd zouden worden als privétijd. De maatregel gold voor zowel productiepersoneel als de mensen op kantoor. Als reden gaf de directie dat de organisatie in de rode cijfers terecht was gekomen. Als iedereen een tandje zou bijzetten door in eigen tijd koffie en thee te drinken, zouden ontslagen waarschijnlijk te voorkomen zijn. Wel gaf de directie aan rekening te zullen houden met persoonlijke uitzonderlijke gevallen.

Er was sindsdien een run op de [vertrouwenspersonen](#) ontstaan, het regende klachten. Klagers schuwden grote woorden niet. Zij noemden de maatregel onmenselijk, stelden dat mensen als vee werden behandeld, niet serieus werden genomen, dat het intimiderend was om op die manier met je personeel om te gaan, dat men rechteloos was in deze organisatie. En hoewel de vertrouwenspersoon het voor zichzelf ook een heel

vervelende maatregel vond en zelf ook moest zoeken naar een nieuwe combinatie van privé en werk, kreeg hij van al dat gescheld wel een beetje een nare smaak in de mond. Soms ook voelde hij medelijden, bijvoorbeeld met de collega die in haar eentje voor de zorg van drie kinderen staat en echt niet wist hoe ze dit nu weer moest regelen. Ik vroeg hem waarom deze medewerkers zich eigenlijk bij hém, in zijn functie van vertrouwenspersoon, meldden. Goeie vraag, want daarover belde hij nou net. Want soms kwamen mensen stoom afblazen, anderen vonden het zijn taak om formeel bezwaar te maken tegen deze 'intimiderende' maatregel en weer anderen riepen zijn hulp in om hard te maken dat zij persoonlijk een uitzonderlijk geval dat in aanmerking kwam voor dispensatie. Hij had al van alles gehoord: te grote woon-werkafstand waardoor de werkdagen te lang werden, de kinderen moesten naar school gebracht, financiële problemen, een werkende partner, ziektes. Hij snapte het allemaal wel, maar vond het geen werk voor de vertrouwenspersoon. En daarin verschilde hij van mening met zijn twee collega-vertrouwenspersonen die redeneerden dat mensen verdrietig en boos waren, dat zij zich door de maatregel geïntimideerd voelden en dat men *dus* bij de vertrouwenspersoon terecht moest kunnen.

Ik kon niet anders dan de beller gelijk geven. De vertrouwenspersoon is er voor mensen die op het werk slachtoffer worden van discriminatie, of seksuele intimidatie, of pesten, of een agressieve bejegening. In dit geval gaat het om een collectieve maatregel waardoor werknemers zich benadeeld voelen. Dan is er geen sprake van 'ongewenste omgangsvormen' waarvoor je bij de vertrouwenspersoon terecht kunt, maar speelt een arbeidsconflict. Dat mensen daar emotioneel van kunnen worden, staat buiten kijf. En dan is het eigenlijk wel sjiek – en misschien kun je het zelfs een maatschappelijke verplichting noemen – om deze mensen vanuit de organisatie hulp te bieden. Niet door een vertrouwenspersoon. Maar door een functionaris die kennis van arbeidsrecht en -regels combineert met het vermogen om op een goede manier met emoties van mensen om te gaan.

De beller ging dit bespreken. Met zijn collega's en met de directie.

Bron: www.arbo-online.nl

Even kort om vooral niet te vergeten

Kosten van uitval en productiviteit vermindering door stress

Uitval van een Hbo'er kost gemiddeld: € 450,00 per dag

Productiviteitsvermindering (-35%) van een Hbo'er kost gemiddeld: € 157,50 per dag

Bron: www.penoactueel.nl

Tijd voor een overdenking van Gerard Dijkstra

Iedereen beleeft ongewenst gedrag verschillend.

Wat voor de ene persoon een aardig of collegiaal woord of gebaar is, hoeft dat niet te zijn voor de ander. Bij ongewenst gedrag staat de beleving van de medewerker centraal. Het is daarom belangrijk elkaars grenzen te kennen, die te accepteren en te respecteren. Vormen van ongewenste omgangsvormen zijn (seksuele) intimidatie, discriminatie, pesten, treiteren, negeren of buiten sluiten. De gevolgen kunnen zijn: verminderd werkplezier/ demotivatie, slechte teamsfeer/samenwerking, stress, angstgevoelens, ziekteverzuim, overspannenheid of depressie. Niemand hoeft te accepteren dat haar of zijn grens wordt overschreden. Laat dat ook een ander weten. Belangrijk is dat de leiding het gewenste gedrag uitdraagt niet eenmaal maar periodiek. TNO schat de totale kosten voor werkgevers als gevolg van psychosociale arbeidsbelasting/werkstress (zoals werkdruk, agressie, pesten) op 2,2 miljard euro. Dit zijn slechts de loonkosten. Maatschappelijke kosten zoals die van ziektebehandeling, uitkeringen, etc. zijn hier niet

bij opgeteld. Alles bij elkaar genomen schat TNO de totale maatschappelijke kosten van werkstress tussen de 4 en 5 miljard euro. Mijn stelling is dat als de aanpak van PSA in organisaties serieus aandacht krijgt, een win-win situatie ontstaat. De medewerker zal meer werkplezier en positieve energie uitstralen en de werkgever zal minder gezondheidskosten en verhoging van de arbeidsproductiviteit zien!

Bron: Gerard Dijkstra

Voer voor psychologen, maar ook voor vertrouwenspersonen

Onderzoek naar gedrag van omstanders bij pesten op het werk

Mobbing, pesten op het werk, wordt steeds meer erkend als een probleem dat grote gevolgen kan hebben voor het slachtoffer, de omstanders en de organisatie. Uit onderzoek blijkt dat mobbing zich ontwikkelt via opeenvolgende fasen waarin de situatie voor het slachtoffer verslechtert en waarin de wijze waarop de omgeving met de situatie omgaat verandert.

Dit onderzoek wil meer inzicht te geven in de processen die leiden tot het gedrag van die omgeving, met name van de omstanders. Uit drie reeds uitgevoerde scenario studies blijkt dat omstanders meer medelijden ervaren wanneer ze het slachtoffer van pesten niet verantwoordelijk houden voor zijn situatie. Omstanders blijken dan meer geneigd te zijn het slachtoffer te helpen en ook rapporteren ze minder intentie tot anti sociaal gedrag. Ook blijkt dat omstanders bang zijn dat ze ook gepest zullen worden wanneer ze geassocieerd worden met het slachtoffer. Deze bange omstanders zijn minder bereid het slachtoffer te helpen.

Daarnaast gaan de studies in op de invloed van formele macht.

De vraag is of een slachtoffer of een pester met formele macht op meer hulp kan rekenen van omstanders. Een nog uit te voeren scenario studie zal zich richten op de invloed van onbewuste, spontane evaluaties op de schuldattributie. Met andere woorden, zijn omstanders geneigd de schuld te leggen bij degene die de meest negatieve gevoelens oproept. Aanvullend zullen de uitkomsten van deze studies gevalideerd worden met een survey onderzoek.

Promovendus: mw. drs. Roelie Mulder

Begeleiding: mw. dr. Mienke Pouwelse (Open Universiteit)

Promotor: prof. dr. René van Hezewijk (Open Universiteit)

Beoogde promotiedatum: medio 2015

Bron: www.ou.nl

Pesten op de social Media. Het zal steeds vaker onze aandacht vragen

15-jarige jongen opgepakt wegens pesten via Whatsapp

Een jongen uit Terneuzen is zaterdag aangehouden vanwege het bedreigen en beledigen van een 13-jarig meisje uit het Zeeuwse Hulst. De jongen deed dat via Whatsapp. Hij

heeft bekend en mocht na verhoor weer naar huis. Binnenkort moet hij voor de rechter verschijnen.

Het meisje voelde zich bedreigd door de verdachte en deed samen met haar vader aangifte. Uit het onderzoek kwam al snel de 15-jarige jongen naar voren. Volgens de [politie](#) komt er bij jongeren steeds vaker grensoverschrijdend gedrag voor op sociale media. Seksueel getinte berichten of pesten, discrimineren of bedreigen komen regelmatig voor. Wanneer aangifte wordt gedaan, kan de politie de daders vaak opsporen.

Bron: Algemeen Dagblad

Leest u maar

KK-HOEREN EN SLETJES. WAT TE DOEN MET DE SECRET APP OP SCHOOL?

*De hele les is een aantal leerlingen al verdacht onrustig. Meer dan anders lijkt er de behoefte om steeds te grijpen naar de mobiele telefoon, worden veel betekende blikken uitgewisseld tussen leerlingen en wordt af en toe hardop gelachen om datgene wat zich kennelijk op de telefoon afspeelt. Ik vraag me af wat er ineens zo grappig is geworden aan het onderhouden van hun smurfenboerderijen, maar wacht het juiste moment erover te spreken af. Ergens achterin de klas trekt een van de meiden, de hele les al opvallend stil, wit weg en vraagt of ze naar het toilet mag. Als ik haar even later opwacht bij de deur van het lokaal, vraag ik of het goed gaat. Ze barst in tranen uit en laat me op haar telefoon een app zien, waarvan ik later zou begrijpen dat dit de app Secret was.**

Secret is een app die functioneert als een soort anonieme whatsappgroep, waarin je zonder account, anonieme berichten plaatst. De berichten worden verzameld op basis van een gedeelde locatie. Sinds ongeveer een week weten we dat deze app ook bij ons op school gebruikt wordt. Het is verdrietig om te zien wat er allemaal wordt geroepen op het moment dat de anonimiteit gewaarborgd lijkt. Sommige leerlingen lijken hun kans te grijpen, nu ze anoniem eens kunnen afrekenen met die populaire gast uit v6 en schelden er rustig op los. Erger is het dat kwetsbare, vaker gepeste leerlingen het ook hier moeten ontgelden. Ze worden met naam en toenaam genoemd, en soms wordt heel gevoelige informatie over de thuissituatie of het verleden van een leerling zomaar te grabbel gegooid. Daarvoor heb je maar een gekwetste vriend of vriendin nodig. Het lijkt, vooral overdag onder schooltijd, vooral te gaan om middelbare scholieren. Ze noemen bijvoorbeeld de voor- en achternaam van een leerling, waarop deze leerling de meest grove verwensingen naar zijn hoofd geslingerd krijgt. KK-hoeren, fuckjoden, sletjes, het zijn de woorden die ik hier nog net durf te herhalen. Maar het is erger.

Ook kun je met de app foto's delen. Je hoeft geen genie te zijn om te begrijpen dat leerlingen ook met deze functie flink aan de haal kunnen en zullen gaan. Het plaatsen van compromitterende foto's van die vriendin die je vertrouwen beschaamde was nog nooit zo eenvoudig. De app toont de zwartste kant van de voor ons als docenten grotendeels onzichtbare onderstroom aan berichten die dagelijks met vele tienduizenden door de school gaan.

Al met al lijkt de app een bedreiging voor een veilig leer- en leefklimaat in school.

Bron: www.nationaleOnderwijsgids.nl

Ook de media pakken cyberpesten op

BNN en KRO pakken pesten aan

BNN en KRO slaan voor de derde keer de handen ineen om het probleem van pesten aan de kaak te stellen.

Tijdens de thema-avond op 3 maart over cyberpesten praten Arie Boomsma en Jan Versteegh met jongeren die gepest worden via internet. Bekende Nederlanders lezen haattweets voor die ze hebben gekregen.

Voorafgaand aan het studiodgesprek op NPO3 zenden de omroepen de korte film The Cyberbully uit, die is gebaseerd op ware gebeurtenissen. In de studio vertellen slachtoffers hun verhalen.

Ook bekende Nederlanders worden niet ontzien op internet en social media. In de uitzending komt het fenomeen 'haattweets' aan bod. Verschillende bekende Nederlanders lezen deze nare twitterberichten die ze hebben gekregen voor.

Bron: www.rtlnieuws.nl

En scholen moeten aan de slag

Scholen worden verplicht pesten tegen te gaan

Alle scholen worden verplicht om te zorgen voor een sociaal veilige omgeving voor hun leerlingen. Dat betekent dat ze wettelijk verantwoordelijk zijn om met name pesten tegen te gaan. Een meerderheid van de Tweede Kamer schaart zich achter een wetsvoorstel daartoe van staatssecretaris Sander Dekker van Onderwijs, bleek gisteravond. (19 maart 2015 red.)

Scholen mogen zelf de methoden kiezen waarmee ze pesten willen voorkomen, maar moeten wel een aanspreekpunt instellen en de resultaten bijhouden. De inspectie houdt toezicht en kan ingrijpen. De wet sluit aan op een plan van aanpak dat de onderwijssector in 2013 bedacht naar aanleiding van ernstige gebeurtenissen in 2012.

'Er was een groot gevoel van urgentie, niets doen was geen optie', zei Dekker. Toch wordt pesten volgens Dekker te vaak nog niet goed aangepakt. Scholen moeten de sociale veiligheid nu echt in de praktijk gaan brengen. 'Ze zijn er vrij in om te bepalen hoe ze dat doen. Het resultaat telt.'

Onacceptabel

Hoewel pesten van alle tijden en alle leeftijden is, noemde Dekker het probleem te groot

en onacceptabel. 'Mensen slepen de gevolgen van het pesten soms hun leven lang mee.' Hij wees erop dat in iedere schoolklas gemiddeld drie kinderen dag in dag uit worden gepest. Omgerekend gaat het landelijk om 400.000 kinderen.

De wet beperkt zich niet alleen tot de school en het schoolplein, maar omvat ook sociale media. 'Eigenlijk gaat het om alles wat redelijkerwijs in het bereik van de school ligt. Niet alleen in de klas wordt gepest, maar het probleem wordt vaak wel de klas in getrokken.'

Bron: Algemeen Dagblad

Mediawijsheid is misschien een sleutelwoord

Tips om digitaal pesten te voorkomen of te verhelpen

Scholieren zijn tegenwoordig steeds vaker online, hebben op steeds vroeger leeftijd een smartphone en communiceren met elkaar via Whatsapp-, Instagram- en Skypegroepen. Als ze elkaar pesten doen ze dat minder direct, maar steeds meer via online media.

Wat is online pesten?

Online pesten, cyberpesten, digitaal pesten, het zijn allemaal termen die gebruikt worden voor pestgedrag via sociale media. Pesten kan op veel manieren. Via online media pesten scholieren elkaar (meestal) door:

Misbruik van privégegevens, zoals het stelen van wachtwoorden of het aanmaken van nep-accounts, namens iemand anders;
Dreigtweets, waarin opgeroepen wordt één of meerdere personen kwaad te doen;
Het verspreiden van beeldmateriaal, zoals intieme foto's of filmpjes van mishandeling;
Uitsluiting van whatsapp-groepen waardoor kinderen in een isolement geraken;
Haatcampagnes via sociale media, zoals bij bangalijsten waarin opgeroepen wordt meisjes seksueel te intimideren.

Pesten voorkomen: maak afspraken met je kind

Het helpt om een kind weerbaar te maken. Praat met kind(eren) over wat hij/zij doet op internet en maak afspraken:

- Deel nooit privégegevens, zoals naam, adres, telefoonnummer of de naam van je school
- Verzin (samen) een goede nickname
- Scherm je profiel zoveel mogelijk af; 'alleen voor vrienden' is de beste optie
- Plaats alleen neutrale foto's (geen sexy foto's) of beter nog; helemaal geen foto's waarop je gezicht herkenbaar is
- Wees selectief in het accepteren van een vriendschapsverzoek; doe dit alleen wanneer je iemand in het echte leven ooit hebt ontmoet
- Verwijder onbekende mensen uit je vriendenlijst
- Houd wachtwoorden en inloggegevens altijd geheim: ook voor je beste vriend(inn)en
- Niet schelden en geen mensen kwetsen, dat zou je in het echt ook niet doen

Heb je iets vervelend gezien of meegemaakt? Vertel het aan iemand die je vertrouwt, bv. een ouder, buurvrouw of leerkracht.

Complimenteer dat het kind naar je is toegekomen

Een kind dat wordt gepest, heeft in 1e instantie behoefte aan steun, aan iemand die naar hem/haar luistert en zijn verhaal serieus neemt. Onderneem niet meteen actie, kijk eerst samen met het kind wat jullie er aan zouden kunnen doen. Stap pas na overleg met het kind naar school en/of ouders en/of andere partijen. Pak internet (of computer of tablet) niet af. Het lijkt misschien een oplossing, maar het is oneerlijk om een kind zo'n zware straf te geven terwijl hij/zij eigenlijk zelf het slachtoffer is.

Adviseer het kind om het volgende te doen:

- Reageer niet op de mails, berichtjes of filmpjes
- Bewaar alle mails, berichtjes of filmpjes. Sla ze op of maak er screenshots/foto's van. Het kan dienen als bewijsmateriaal
- Aangifte doen? Kijk dan op www.vraaghetdepolitie.nl
- Blokkeer degene die je lastig valt
- Staan de filmpjes of berichten op een website? Benader de eigenaar en vraag om het materiaal te laten verwijderen (maak er een screenseerst foto's als bewijsmateriaal)

Kijk voor meer informatie op:

<http://www.mediawijsheid.nl>

Bron: www.rheden.nieuws.nl

Europees ombudsman: 'Klokkenluiders op prijs stellen'. Hoopvol ander geluid?

Europees ombudsman Emily O'Reilly eist dat de Europese instellingen dringend werk maken van de bescherming van klokkenluiders.

Uit eigen onderzoek blijkt immers dat slechts twee van negen ondervraagde instellingen interne regels rond klokkenluiders hebben vastgelegd, wat sinds januari vorig jaar verplicht is. De ombudsman startte vorige zomer een onderzoek bij de Commissie, het Europees Parlement, de Raad van Ministers, het Hof van Justitie, de Rekenkamer, de Europese diplomatieke dienst, het Economisch en Sociaal Comité, het Comité van de Regio's en de Toezichthouder voor Gegevensbescherming. Daaruit bleek dat enkel de Commissie en de Rekenkamer al interne regels ingevoerd hadden. Nochtans moeten alle instellingen sinds januari 2014 over interne procedures beschikken om klokkenluiders te beschermen. De zeven instellingen die nog niet in orde zijn, hebben weliswaar ontwerpregels voorbereid, maar plegen nog overleg over een gemeenschappelijke benadering. O'Reilly roept dit interinstitutionele comité op de werkzaamheden zo snel mogelijk af te ronden. "Het publiek moet weten dat de Europese instellingen klokkenluiders op prijs stellen en hen beschermen tegen vergelding, om ervoor te zorgen dat ernstig wangedrag en overtredingen in de Europese administratie aan het licht komen", besluit de Ierse.

Bron: www.metrotime.be

'Op prijs stellen' is nog lang niet gemeengoed

Ombudsman: onderzoek omgang klokkenluider Odfjell

De Nationale ombudsman onderzoekt hoe politie en Openbaar Ministerie zijn omgegaan met de klokkenluider die misstanden rond het Rotterdamse olieopslagbedrijf Odfjell aan het licht bracht.

De klokkenluider beklagde zich bij de Nationale ombudsman over het feit dat hij bij het OM geen gehoor vond met zijn klachten over de onveilige situatie bij Odfjell. Ook zou het OM niet duidelijk hebben gemaakt dat hij zich kon beroepen op de status van klokkenluider en geen enkele ondersteuning hebben geboden.

De ombudsman kijkt ook naar het optreden van de politie die niet adequaat zou hebben gereageerd op meldingen van de klokkenluider. EenVandaag bracht met deze persoon de misstanden bij Odfjell aan het licht:

Reactie klokkenluider Odfjell

De Nationale ombudsman wil verder geen commentaar geven omdat het onderzoek reeds gestart is. Het ministerie van Veiligheid en Justitie en het College van procureurs-generaal zijn om informatie gevraagd. De klokkenluider laat aan EenVandaag weten blij te zijn met het onderzoek. "Het is goed dat hiernaar gekeken wordt opdat toekomstige klokkenluiders wel naar de juiste instanties geleid worden en bescherming kunnen genieten van de Nederlandse overheid", aldus de klokkenluider.

Rol klokkenluider

Het olieopslagbedrijf Odfjell heeft naar aanleiding van alle misstanden een tijd helemaal stil gelegen. Inmiddels draait het weer op halve kracht. De Onderzoeksraad voor Veiligheid concludeerde dat de veiligheid en het toezicht bij Odfjell langdurig onvoldoende was.

De rechter veroordeelde het bedrijf Odfjell in december 2013 tot een recordboete van 3 miljoen euro voor het niet melden van incidenten en het niet op orde hebben van de veiligheid. De aandacht voor de problemen bij Odfjell kwam pas nadat klokkenluiders aan de bel trokken over de onveilige situatie bij het bedrijf.

Bron: www.eenvandaag.nl

Tot slot.

Weet u nog? 'Bij ons gebeurt zoiets niet'

Werkstraffen tot 160 uur voor ontucht op voetbalclub

Tegen drie mannen uit Schalkhaar en Deventer zijn donderdag werkstraffen geëist wegens ontucht met, en het mishandelen van kinderen tijdens een jeugdvoetbalkamp. Op dat kamp zijn veel grenzen overtreden, stelde de officier van justitie. De verdachten noemden het voetbalhumor, maar het OM vindt het strafbare feiten.

De mannen hadden tijdens het kamp, zomer 2014 in Vlodrop, een spel bedacht waarbij kinderen werden vernederd en onder meer vastgebonden aan handen en voeten. Twee jongens van 11 en 12 jaar moesten al hun kleren uittrekken. Eentje kreeg een plastic bekertje voor zijn geslachtsdeel getaped, de ander een theedoek. Zo moesten ze zich laten zien aan de andere kinderen.

Een 13-jarige jongen werd ontkleed tot op zijn onderbroek en met veel tape aan een tafel vastgemaakt. Dat deed pijn. Mishandeling, vindt het OM.

Tegen de 44-jarige bedenker van het 'spel' is 160 uur werkstraf geëist met een maand voorwaardelijke celstraf en een proeftijd van twee jaar. De andere twee moeten 120 uur werkstraf doen, met een voorwaardelijke celstraf van een maand

Bron: www.ad.nl